

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj
Kohezijski sklad
Evropski socialni sklad

**POROČILO O USKLAJENOSTI OKOLJSKEGA
POROČILA IN DODATKA ZA VAROVANA OBMOČJA
Z VSEBINAMI OPERATIVNEGA PROGRAMA ZA
IZVAJANJE EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V
OBDOBJU 2014 - 2020**

Ljubljana, 5. december 2014

Naslov dokumenta: **Poročilo o usklajenosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja z vsebinami Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020**

Datum izdelave: **5. december 2014**

Izvajalec: **AQUARIUS d.o.o. Ljubljana
Cesta Andreja Bitenca 68
1000 Ljubljana**

Direktor: **mag. Martin Žerdin, univ. dipl. biol.**

Poročilo pripravila: **Natalija Libnik, univ. dipl. biol.**

KAZALO

I. UVOD	1
II. PREDSTAVITEV DOPOLNITEV OKOLJSKEGA POROČILA	2
III. PREVERITEV SKLADNOSTI OKOLJSKEGA POROČILA IN VSEBINE OP-EKP	2

I. UVOD

Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) je na podlagi prispevkov ministrstev in deležnikov pripravila Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP-EKP).

Ker se OP-EKP se uvršča med načrte in programe, ki imajo pomemben vpliv na okolje, je bil zanj v skladu z Direktivo 2001/42/ES o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje izveden postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO). V okoljskem poročilu so opredeljeni, opisani in ovrednoteni vplivi izvedbe Operativnega programa na doseganje okoljskih ciljev. Kot poseben dokument je priložen Dodatek za presojno sprejemljivosti vplivov izvedbe OP-EKP na varovana območja.

Zaradi stalnega usklajevanja med SVRK in ostalimi resorji se je OP-EKP v procesu nastajanja vsebinsko tudi spreminjal. V teku teh sprememb so bile pripravljene tudi posodobitve Okoljskega poročila z Dodatkom. Ob zaključku postopka CPVO morata biti OP in presojski dokument usklajena. Pri tem je ključnega pomena, da so v Okoljskem poročilu obravnavane vse vsebine Operativnega programa, ki bi lahko predstavljale pomembne vplive na okolje.

Pričujoče poročilo predstavlja preveritev usklajenosti Okoljskega poročila z zadnjo verzijo OP-EKP. V zadnji verziji OP-EKP so bile nekatere vsebine izločene, zato so nekatere z Okoljskim poročilom predvidene usmeritve postale nerelevantne. V poročilu je zato vključena tudi preglednica z naborom vseh usmeritev/omilitvenih ukrepov Okoljskega poročila in razlaga o njihovem upoštevanju v OP-EKP.

II. PREDSTAVITEV DOPOLNITEV OKOLJSKEGA POROČILA

Tabela 1: Potek priprave in usklajevanja Okoljskega poročila.

Okoljsko poročilo	Presojan predlog OP-EKP	V Okoljskem poročilu upoštevana mnenja (nosilci urejanja prostora, javnost)
Verzija z dne 11. 11. 2013	Verzija z dne 12. 9. 2013.	/
Verzija z dne 24. 1. 2014	Verzija z dne 20. 1. 2014	Mnenje MKO o ustreznosti Okoljskega poročila z Dodatkom (št. 35409-318/2013/30)- <u>mnenje je bilo izdano na verzijo okoljskega poročila z dne 11.11. 2013</u>
Verzija z dne 30. 7. 2014 – po javni razgrnitvi	Verzija z dne 24. 4. 2014	Mnenje MKO o ustreznosti dopolnjenega Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja (št. 35409-318/2013/45 z dne 27. 2. 2014) – pozitivno mnenje s predlogi dopolnitve; Mnenje ZRSVN o ustreznosti dopolnjenega Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja (št. 8-II-405/6-O-13/TK z dne 19. 2. 2014) ; Pripombe javnosti, prejete v času javne razgrnitve, ki je potekala med 7. 3. in 11. 4. 2014 <u>Vsa navedena mnenja in pripombe so bile izdane na verzijo Okoljskega poročila z dne 24. 1. 2014</u>

Positivno mnenje MKO o ustreznosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja je bilo izdano na podlagi verzije Okoljskega poročila iz januarja 2014. **Verzija Okoljskega poročila iz julija 2014** vsebuje dopolnitve Okoljskega poročila v skladu z mnenjem MKO in ZRSVN ter pripombami javnosti, dodatno **je tudi posodobljena v skladu s spremembami OP-EKP**.

V času do javne razgrnitve Okoljskega poročila je namreč prišlo do večjih sprememb OP-EKP, zaradi katerih je bila opravljena tudi posodobitev Okoljskega poročila. V nadaljevanju predstavljamo ključne vsebinske spremembe OP-EKP, ki so bile upoštevane v okoljskem poročilu iz julija 2014:

- dodana os 2: Povečanje dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti;
- večanje osredotočenosti prednostnih naložb in ukrepov, takšen primer so določitev/ spremembe nabora projektov.

Prav tako so bile izvedene spremembe v strukturi OP-EKP (preštevilčenje prednostnih osi in prednostnih naložb). V okoljskem poročilu so bile zaradi lažje sledljivosti upoštevane tudi te.

III. PREVERITEV SKLADNOSTI OKOLJSKEGA POROČILA IN VSEBINE OP-EKP

V času od oddaje zadnjega Okoljskega poročila do decembra 2014 je ponovno prišlo do sprememb v OP-EKP. Ugotavljamo, da zadnja verzija OP-EKP (z dne 20. 11. 2014), v primerjavi s tisto, presojano v zadnjem Okoljskem poročilu, nima dodanih vsebin, ki bi lahko predstavljale pomembne negativne vplive na doseganje okoljskih ciljev. Prav tako ni bilo večjih sprememb v strukturi dokumenta (številčenje prednostnih osi je ostalo enako).

V Okoljskem poročilu z dne 30. 7. 2014 so tako obravnavane vse vsebine OP-EKP, ki bi lahko predstavljale pomembne vplive na okolje. So pa bile določene vsebine OP-EKP v teku medresorskega usklajevanja izločene, zaradi česar so postale nekatere usmeritve Okoljskega poročila nerelevantne. V preglednici v nadaljevanju je nabor vseh usmeritev in omilitvenih ukrepov Okoljskega poročila z Dodatkom za varovana območja in razlaga o upoštevanju v OP-EKP.

Tabela 2: Pregled upoštevanja usmeritev/omilitvenih ukrepov Okoljskega poročila

Usmeritev/omilitveni ukrep Okoljskega poročila	Način upoštevanja v OP-EKP
2. Prednostna os »Povečanje dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti«	
Žične širokopasovne sisteme naj se prednostno umešča ob že obstoječe infrastrukturne vode	Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo.«
4. Prednostna os »Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja«	
<p>Pri izboru ukrepov učinkovite rabe energije je treba dajati prednost tistim z največjim prihrankom energije, upoštevajoč ogljični odtis samih ukrepov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za ukrepe učinkovite rabe energije je treba ugotoviti ogljični odtis (emisija toplogrednih plinov v celotni življenjski dobi ukrepa, to je od pridobivanja surovin za uporabljene materiale do morebitne rabe energije pri uporabi tega ukrepa in emisije toplogrednih plinov, ki nastanejo pri izvajanju razgradnje sredstev, uporabljenih za izvedbo ukrepa), - za vsak ukrep učinkovite rabe energije je treba oceniti prihranek energije oziroma učinek zmanjšanja emisije toplogrednih plinov v celotni dobi uporabe ukrepa, - prednost pri pomoči iz kohezijskih sredstev naj imajo tisti ukrepi učinkovite rabe energije, katerih ogljični odtis ne presega nekaj odstotkov (do največ 10 %) ocenjenega zmanjšanja emisije toplogrednih plinov zaradi prihrankov energije. 	Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostnih naložb »Podpora energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi vključno v javnih stavbah in stanovanjskem sektorju« in »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov«.
Uporaba izključno ekoloških svetil za javno razsvetljavo. Ekološka svetilka je pravilno montirana svetilka, ki ima delež svetlobnega toka, ki seva nad vodoravnico, enak 0 % ter ima poudarjeni rumeni in rdeči spekter svetlobe, ter ne vsebuje UV spektra in je neprodušno zaprta, tako da se žuželke ne morejo ujeti vanjo. Priporočeno je, da ima taka svetilka možnost daljinskega nastavljanja trenutne električne moči. Med ta svetila ne sodijo bele LED svetilk.	Razsvetljava ni več predmet prednostne osi. <u>Usmeritev ni relevantna.</u>

Poročilo o usklajenosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja z vsebinami Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020

<p>Obseg energetske rabe lesne biomase ne sme ogroziti drugih ekosistemskih funkcij gozda, kot sta na primer raba lesa za proizvodnjo izdelkov ali vloga gozda kot ponora toplogrednih plinov. Zaradi trajnostne rabe gozdov mora biti raba lesne biomase vedno podrejena rabi lesa za proizvodnjo izdelkov tako, da se za energetske rabe uporabljajo praviloma ostanki pri proizvodnji izdelkov iz lesa oziroma lesna biomasa, ki je za proizvodnjo izdelkov težje uporabljiva.</p> <p>Energetska raba lesne biomase je sprejemljiva z vidika vplivov na zrak, če se rabi v tehnološko novih kurilnih napravah z nizko emisijo celotnega prahu. Delež letne emisije celotnega prahu iz kurilnih naprav na lesno biomaso ne sme ogroziti nacionalnih zgornjih mej emisije za PM10 oziroma PM2,5, ki bodo predvideno določene za vsako članico EU posebej v skladu z določbami obnovljene NEC Direktive.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>
<p>Sončne elektrarne naj se nameščajo le na strehe stavb in ne na nepozidana zemljišča.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>
<p>Pri načrtovanju in obratovanju geotermalnih ogrevalnih sistemov je treba zagotoviti reinjektiranje medija za prenos geotermalne toplote tako, da raba geotermalnega vira energije nima pomembnega vpliva na podzemne in površine vode.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>
<p>Gradnja novih mHE se izvaja na vodnih telesih v skladu z omejitvami in pogoji za hidroenergetske rabe vode v mHE, pri čemer je treba za vsako mHE posebej v postopku umeščanja v prostor upravičiti spremembo hidromorfološkega stanja vodnega telesa površinske vode v skladu s postopki, ki jih je treba upoštevati za izjeme iz 4(7) člena Direktive 2000/60/ES.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>
<p><i>Strateške usmeritve za umeščanje mHE v prostor:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Male HE naj se prioritarno umešča izven območij z varstvenim statusom. Umeščanje posegov na zavarovana območja je sprejemljivo pod pogojem, da tovrsten poseg dovoljuje zakonodajni akt, pri načrtovanju posega pa je potrebno upoštevati cilje in režime zavarovanega območja. • Predlagamo, da se opravi analiza stanja in na podlagi analize vzpostavi evidenca izvedenih in načrtovanih mHE. • Priporočamo, da se pred načrtovanjem novih mHE preuči možnost posodabljanja tehnologij na obstoječih lokacijah in da se pri načrtovanju prednostno izkoristi obstoječe, a opuščene objekte, kot so mlini in žage.	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>

Splošni omilitveni ukrepi za male hidroelektrarne:

1. V čim večji možni meri naj se ohranja dinamika vodotoka, prodonosnost oziroma odlaganje sedimenta.
2. Ohranja naj se povezanost posameznih odsekov vodotoka, (mHE naj imajo urejene ustrezne prehode za vodne organizme).
3. Talni pragovi in jezovi morajo tudi ob nizkem vodostaju omogočati prehajanje rib.
4. Obratovanje mHE mora biti usklajeno s trenutnimi pretoki vodotokov in predpisanim ekološko sprejemljivim pretokom. Jez, odvzemni kanal, zapornice in ostale objekte je potrebno načrtovati in izvesti na način, da bo tudi v slučaju okvare zagotovljen Q_{esp} , oziroma da bo onemogočen prekomeren odvzem vode.
5. Iztok iz elektrarne je potrebno predvideti tako, da se voda po najkrajši poti vrne nazaj v vodotok.
6. Utrditve brežine v območju objekta mHE naj se omejijo na najmanjši potrebni obseg in izvedejo sonaravno z uporabo avtohtonega materiala.
7. Preusmeritev vode naj ne povzroči bistvenih sprememb vodnega režima v vodotoku.
8. Lociranje objekta mHE naj poleg primernosti upošteva tudi ranljivost obrečnega prostora.
9. Morebitni posegi v prodišča in ostale ureditve (tudi izven obvodnega prostora) ne smejo poslabšati stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območju posega kakor tudi ne habitatov zavarovanih in ogroženih vrst.
10. Po 12. členu Uredbe o kriterijih za določitev ter načinu spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka (Uradni list RS, št. 97/2009) mora imetnik vodne pravice zagotoviti dnevno ali zvezno spremljanje parametrov, na podlagi katerih se lahko ugotovi, da so bile v vsakem trenutku izpolnjene zahteve glede ekološko sprejemljivega pretoka.

Splošni omilitveni ukrepi, ki se nanašajo na izbiro tehnike rabe površinske vode za proizvodnjo električne energije v mHE so:

- Prednostno je treba izbrati tako imenovani derivacijski načini rabe vode za proizvodnjo električne energije v mHE.
- Pretočni način rabe vode v mHE je dopusten, če so mHE nameščene na siceršnjih jezovih, ki so objekti vodne infrastrukture, namenjeni zadrževanju ali usmerjanje vodnega toka.
- Obnova obstoječih mHE z namenom zmanjšanja hidro-morfoloških vplivov in povečanja izkoristka proizvodnje električne energije v obstoječih mHE ima, v primeru stroškovne učinkovitosti, prednost pred gradnjo novih mHE.

Poročilo o usklajenosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja z vsebinami Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020

<p>Optimizacija umestitve posameznih objektov in naprav za izkoriščanje vetrne, solarne in vodne energije oz. spremljajoče infrastrukture na način, da posamezne enote kulturne dediščine ne bodo prizadete, praviloma z izogibanjem, vključno vplivnim območjem dediščine. Pri opredelitvi vplivnega območja je treba upoštevati, da je lahko zaradi razsežnosti vetrnic to večje kot pri ostalih prostorskih ureditvah.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>
<p>Oddaljenost vetrnih elektrarn večjih moči (nad 1 MW) od naselij oziroma stavb z varovanimi prostori mora biti najmanj 800 m ali več, če zaradi morfologije terena dušenje hrupa ni zadostno.</p> <p>Vetrne elektrarne naj se prednostno umešča izven varovanih območij in izven območja daljinskega vpliva vetrnic. Neprimerne lokacije za umestitev vetrnih elektrarn so: zavarovana območja, SPA območja in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Za potrebe umeščanja v prostor je za potencialna območja VE treba zagotoviti sledeče:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z ustreznim monitoringom evidentirati preletne koridorje ptic na območju VE, - evidentirati pomembna gnezdišča ogroženih vrst v neposredni bližini, - evidentirati zatočišča, prehranjevalne habitate in preletne poti netopirjev, - opraviti raziskave o vplivu VE na velike zveri, - kartirati habitatne tipe na območju. <p>Glede na navedeno je treba v okviru celovite presoje vplivov na okolje na nivoju planov presoditi vpliv posameznih stojišč na floro, favno in HT. Stojišča je treba načrtovati izven pomembnih območij za kvalifikacijske vrste in izven strnjениh območjih kvalifikacijskih HT (predvsem gozdov).</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira obnovljivih virov«.</p>
<p>Ukrepi prednostne naložbe za spodbujanje nizkoogljičnih emisij so v zvezi z emisijo onesnaževal trajnostno usmerjeni, če jih kot omilitveni ukrepi spremljajo tudi ukrepi za zmanjševanje emisij predhodnikov ozona ter emisij primarnih delcev in njihovih sekundarnih predhodnikov. Med omilitvene ukrepe vplivov na zrak štejejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaostritev pogojev dostopa vozil do cestnega omrežja urbanih središč, ki ne dosegajo standardov za emisije onesnaževal iz vozil, - nadzorovano odpravljanje prometnih zgostitev: gradnja mestnih obvoznic, aktivno usmerjanje prometnih tokov z namenom zmanjševanja zgostitev, optimalno povezovanje in medsebojna povezanost vseh načinov prevoza, vključno z ukrepi za povečanje javnega potniškega prometa in preusmeritvijo prometa na železnice, in - gradnja infrastrukture mora podpirati uporabo novih tehnologij v urbanih 	<p>Omilitvena ukrepa prvih dveh alinej sta že smiselno upoštevana kot vsebina samih ukrepov OP-EKP. Ukrepi, ki se bodo podpirali s sredstvi EU bodo temeljili na celostnih prometnih strategijah, ki bodo za posamezno območje opredelili ukrepe za spodbujanje trajnostne mobilnosti.</p> <p>Preostala dva omilitvena ukrepa sta upoštevana v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi«.</p>

Poročilo o usklajenosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja z vsebinami Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020

<p>prometnih sistemih (vozila na plin, električna vozila).</p>	
<p>Prednost, v okviru prednostne naložbe, namenjene spodbujanju nizkoogljičnih emisij, naj imajo projekti, ki se bodo izvajali na območjih, kjer je ugotovljen večji negativni vpliv na kakovost zraka in obremenitev s hrupom zaradi prometa (Kakovost zraka v Sloveniji – letno poročilo, Strateške karte hrupa).</p>	<p>Smiselno upoštevano že v sami vsebini ukrepov OP-EKP (trajnostna mobilnost, urbana prenova, energetska učinkovitost), ki se bodo izvajali bodisi preko mehanizma CTN (mestne občine), bodisi preko ukrepov za trajnostno mobilnost. Zasavje je v poglavju 8 posebej omenjeno kot projekt, ki ga bo šel na razpis LIFE.</p>
<p>5. Prednostna os »Prilagajanje na podnebne spremembe«</p>	
<p>Protipoplavne ukrepe je treba umeščati v prostor tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši. Pri tem je treba upoštevati določbe veljavne Strategije razvoja Slovenije (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije Uradni list RS št. 76/04) in Programa razvoja podeželja 2007–2013. Tako Strategija razvoja Slovenije kot tudi Program razvoja podeželja sta v izteku, pripravljata se nova dokumenta (Strategija razvoja Slovenije 2014–2020 in Program razvoja podeželja 2014–2020, katerih določbe bo treba upoštevati.</p>	
<p>Pri načrtovanju in izvedbi ukrepov je treba na vseh vodnih telesih površinskih in podzemnih voda upoštevati temeljne in dopolnilne ukrepe in okoljske cilje Načrta upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja 2009-2015 (Uradni list RS, št. 61/11).«</p>	<p>Usmeritev, nekoliko spremenjena, je smiselno vključena v vodilna načela. Sprememba je bila usklajena znotraj MOP.</p>
<p>V primeru, da se protipoplavni ukrepi načrtujejo na območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno območje, območje Natura 2000 ipd.), je treba posebno pozornost nameniti preprečevanju vplivov na kakovost vode in vodni režim. Upoštevanje usmeritev in omilitvenih ukrepov v OP-EKP: Usmeritev je smiselno vključena v vodilna načela za izbor projektov.</p>	<p>Smiselno upoštevano v sami vsebini ukrepov OP-EKP.</p>
<p>Ob načrtovanju in izvajanju gradbenih protipoplavnih ukrepov naj se ohranja oziroma zagotavlja nemoteno prehodnost vodotokov za vodne organizme; brežine, zgradbo struge in obrežno vegetacijo naj se v največji možni meri ohranja v naravnem stanju. Upoštevanje usmeritev in omilitvenih ukrepov v OP-EKP: Usmeritev je smiselno vključena v vodilna načela za izbor projektov.</p> <p>V kolikor bi se gradbeni protipoplavni ukrepi načrtovali na varovanih območjih je treba pri načrtovanju dodatno skrb nameniti preprečevanju vpliva na kvalifikacijske vrste in HT ter zagotoviti celovitost in povezanost območja Natura 2000.</p>	<p>Smiselno upoštevano v sami vsebini ukrepov OP-EKP.</p>

<p>Protipoplavni ukrepi naj se izvajajo na takšen način, da tisti kvalifikacijski HT, katerih obstoj je odvisen od obstoječega obsega in trajanja poplav, s temi ukrepi ne bodo prizadeti. Enako velja za habitate tistih kvalifikacijskih vrst, ki so vezane na takšne tipe habitatov (npr. poplavni gozdovi, mokrotni travniki...). Smiselno upoštevano v sami vsebini ukrepov OP-EKP.</p>	
<p>Statistično gledano so najbolj obsežna poplavna območja na severovzhodnem delu Slovenije. Zato bi bilo smiselno, večji del finančnih sredstev za protipoplavno varnost nameniti vzhodni kohezijski regiji.</p>	<p>Upoštevano pri razrezu finančnih sredstev.</p>
<p>6. Prednostna os »Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti«</p>	
<p>Novo vodovode naj se prednostno umešča ob že obstoječe infrastrukturne vode.</p> <p>Trase novih vodovodni sistemov naj se prednostno umešča izven naravovarstveno pomembnih območij, še posebej varovanih območij. V primeru, da ni drugih prostorskih možnosti, naj se na varovanih območjih nove vodovodne sisteme prednostno umešča ob že obstoječe infrastrukturne vode.</p> <p>Umeščanju novih tras vodovoda v strnjene gozdne površine naj se v največji možni meri izogiba, saj bi bile te površine v tem primeru trajno izgubljene.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve</p>
<p>Prednostna naložba naj obsega tudi ukrep, ki namenja sredstva tudi za zamenjavo dotrajanih internih vodovodnih instalacij. Sredstva se namenijo za vgradnjo izključno boljših vodovodnih materialov, ki zagotavljajo dolgotrajno kakovost pitne vode pri uporabniku (npr. ne pocinkanih železnih cevi).</p> <p>Upoštevanje usmeritev in omilitvenih ukrepov v OP-EKP: Ugotovljeno, da predlaganih naložb ni možno financirati zaradi nezadostnih finančnih sredstev.</p>	<p>Sredstva so namenjena tako izgradnji novih in rekonstrukciji obstoječih javnih vodovodnih sistemov (primarna in sekundarna omrežja). Ugotovljeno, da predlaganih naložb v interne vodovodne instalacije stavb ni možno financirati zaradi nezadostnih finančnih sredstev.</p>
<p>Z izvajanjem naložb v sektorju odpadkov se morajo do leta 2020 cilji iz EU zakonodaje o odpadkih v celoti izvesti, vključno z uporabo hierarhije ravnanja z odpadki ter učinkovito uporabo tržnih instrumentov in ukrepov, s katerimi se bo zagotovilo učinkovito postopno ukinjanje odlaganja na odlagališče ter pri izvajalcih javne službe ravnanja z odpadki omejil interes za energetske predelavo odpadkov zgolj na materiale, ki jih ni mogoče reciklirati. S spodbudami se mora pospešiti uporaba recikliranih odpadkov kot pomemben in zanesljiv vir surovin in odpraviti ovire za okolju prijazne dejavnosti recikliranja, zlasti biološke predelave biološko razgradljivih odpadkov.</p>	<p>Vse našteje usmeritve se nanašajo na prednostno naložbo vlaganja v sektor odpadkov, ki je bila v zadnji verziji OP-EKP izločena. <u>Usmeritve so nerelevantne.</u></p>

<p>Objekti za zbiranje ali predelavo odpadkov naj se umeščajo na naravovarstveno manj pomembne lokacije, preprečiti je treba negativne vplive na evropsko pomembne vrste in habitatne tipe ter druge redke ali ogrožene vrste in habitatne tipe.</p> <p>Objekti za zbiranje ali predelavo odpadkov naj se na varovanih območjih gradijo le v primeru nadgradnje obstoječih, aktivnih zbirnih centrov. V primeru nadgradnje obstoječih zbirnih centrov je treba zagotoviti ustrezno protihrupno zaščito, ki bo zagotavljala primeren habitat za obstoj in ugodno stanje populacij kvalifikacijskih vrst ptic in sesalcev območja.</p> <p>Pri izvajanju ukrepov se upoštevajo tudi omilitveni ukrepi, ki so zapisani v Okoljskem poročilu za celovito presojo vplivov na okolje za Operativni program ravnanja s komunalnimi odpadki z dodatkom za varovana območja (Sippo d.o.o. in Aquarius d.o.o. Ljubljana, 2011).</p> <p>Za RCERO Ljubljana je bilo izdano okoljevarstveno soglasje (št. 35402-14/2013-309 z dne 16. 12. 2014.), v katerem so navedeni pogoji za varstvo varovanih območij. Te pogoje je potrebno v celoti upoštevati.</p>	
<p>V letu 2013 zavarovana območja obsegajo 13,3 % površine Slovenije. Skladno z Resolucijo o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2005–2012 (Uradni list RS, št. 2/06) je do leta 2014 načrtovano povečanje deleža zavarovanih območij različnih kategorij na 22 % površine Slovenije. Ta cilj še ni dosežen. Predlagamo, da se med ukrepe prednostne naložbe doda še: spodbude namenjene povečanju zavarovanih območij.</p>	<p>Ugotovljeno, da usmeritve ni mogoče upoštevati, ker širitve zavarovanih območij ni mogoče financirati s sredstvi EU.</p>
<p>Ob načrtovanju nove javne in turistične infrastrukture (ceste, kolesarske poti, objekti) za obisk območij varstva narave naj se izogiba poseganju v kvalifikacijske HT ter ključne dele habitatov kvalifikacijskih in ključnih vrst. Prednostno naj se obnavlja že obstoječo infrastrukturo. Pozitiven vpliv urejanja nove infrastrukture bi predstavljala preusmeritev obiskovalcev varovanih območij na urejene javne poti in izven pomembnejših oziroma ključnih delov habitatov. Te infrastrukture naj se ne osvetljuje, razen če je to potrebno zaradi varnostnih razlogov.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami«.</p>
<p>V primeru urejanja zunanje razsvetljave naj se upošteva sledeče ukrepe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sredstva naj se nameni za razsvetljavo z izključno ekološkimi svetili. Ekološka svetilka je pravilno montirana svetilka, ki ima delež svetlobnega toka, ki seva nad vodoravnico, enak 0 % ter ima poudarjeni rumeni in rdeči 	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostnih naložb »Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami« ter »Ukrepi zaboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in</p>

Poročilo o usklajenosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja z vsebinami Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020

<p>spekter svetlobe, ter ne vsebuje UV spektra in je neprodušno zaprta, tako da se žuželke ne morejo ujeti vanjo. Priporočeno je, da ima taka svetilka možnost daljinskega nastavljanja trenutne električne moči. Med ta svetila ne sodijo bele LED svetilke.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V primeru osvetljevanja fasad objektov (objekti kulturne dediščine) naj se uporabljajo reflektorji z zaslonko v obliki silhuete osvetljenega objekta (tako je osvetljena samo fasada objekta), • Vhode v zatočišča netopirjev na cerkvah in drugih stavbah naj se ne osvetljuje. 	<p>dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa«.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Na odkupljenih naravovarstveno vrednih zemljiščih je potrebno vzpostaviti primerno upravljanje, ki ustreza njihovemu namenu – varstvu narave in ohranjanju biodiverzitete. 	<p>Smiselno upoštevano v sami vsebini ukrepov OP-EKP.</p>
<p>Zagotoviti je treba dodatno pospeševanje in razširitev obstoječih pobud za spodbujanje inovacij in najboljše prakse v mestih z namenom, da se zmanjšajo predvsem emisije onesnaževal.</p> <p>S spodbudami te prednostne naložbe je treba omogočiti in spodbujati uporabo drugih finančnih sredstev EU, ki so na voljo v okviru kohezijske politike, in drugih finančnih sredstev za podporo mestom pri njihovem prizadevanju za okrepitev trajnostnega razvoja in predvsem zmanjšanja vzrokov onesnaženosti zunanjega zraka v urbanem okolju.</p>	<p>Smiselno upoštevano v prednostni naložbi »Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa«. V okviru te prednostne naložbe je dodan nov specifični cilj, ki je namenjen zagotavljanju boljše kakovosti zraka.</p>
<p>V kolikor bodo sredstva v okviru prednostne naložbe 4 namenjena tudi za posodobitev razsvetljave naj se upošteva sledeče ukrepe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sredstva naj se nameni za razsvetljavo z izključno ekološkimi svetili. Ekološka svetilka je pravilno montirana svetilka, ki ima delež svetlobnega toka, ki seva nad vodoravnico, enak 0 % ter ima poudarjeni rumeni in rdeči spekter svetlobe, ter ne vsebuje UV spektra in je neprodušno zaprta, tako da se žuželke ne morejo ujeti vanjo. Priporočeno je, da ima taka svetilka možnost daljinskega nastavljanja trenutne električne moči. Med ta svetila ne sodijo bele LED svetilke. • V primeru osvetljevanja fasad objektov (objekti kulturne dediščine) naj se uporabljajo reflektorji z zaslonko v obliki silhuete osvetljenega objekta (tako je osvetljena samo fasada objekta), • Vhode v zatočišča netopirjev na cerkvah in drugih stavbah naj se ne osvetljuje. 	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« prednostne naložbe »Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa«.</p>

<p>Upoštevanje usmeritev in omilitvenih ukrepov v OP-EKP osnutek, z dne 20. 1. 2014: V večji meri upoštevano. Predlagamo, da se zadnje vodilno načelo za izbor pri obeh naložbah dopolni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prednostno se javne infrastrukture v varovanih območjih ne bo osvetljevalo, v nasprotnem primeru bodo uporabljeni viri, ki ne vplivajo negativno na zdravje ljudi ali na biotsko pestrost in bodo uporabljeni na način, da bo minimalizirano svetlobno onesnaževanje. 	
<p>V OP EKP se med vodilna načela za izbor vključi tudi zmanjšanje obremenitve s hrupom v urbanih središčih.</p>	<p>Usmeritev je upoštevana v okviru prednostne osi 4, prednostne naložbe »Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi«.</p>
<p>7. Prednostna os »Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti«</p>	
<p>Cestno in železniško infrastrukturo je treba umeščati v prostor tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši ter upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri tem je treba upoštevati določbe veljavne Strategije razvoja Slovenije (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije Uradni list RS št. 76/04) in Programa razvoja podeželja 2007–2013. Tako Strategija razvoja Slovenije kot turi Program razvoja podeželja sta v izteku pripravljata se nova dokumenta (Strategija razvoja Slovenije 2014–2020 in Program razvoja podeželja 2014–2020, katerih določbe se upoštevata.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« v okviru prednostne naložbe »Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) (KS)«.</p>
<p>Ukrepi izgradnje infrastrukture so v zvezi z emisijo onesnaževal trajnostno usmerjeni, če jih kot omilitveni ukrepi spremljajo tudi ukrepi za zmanjševanje emisij predhodnikov ozona ter emisij primarnih delcev in njihovih sekundarnih predhodnikov. Med omilitvene ukrepe vplivov na zrak štejejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaostritev pogojev dostopa vozil do cestnega omrežja urbanih središč, ki ne dosegajo standardov za emisije onesnaževal iz vozil, - nadzorovano odpravljanje prometnih zgoštev: gradnja mestnih obvoznic, aktivno usmerjanje prometnih tokov z namenom zmanjševanja zgoštev, optimalno povezovanje in medsebojna povezanost vseh načinov prevoza, vključno z ukrepi za povečanje javnega potniškega prometa in preusmeritvijo prometa na železnice, in - občasne hitrostne omejitve za promet vozil na avtocestah in hitrih cestah, - gradnja infrastrukture mora biti namenjena podpori javnemu potniškemu prometu (železnice, postajališča, terminali, kolesarske ceste, parkirišča za kolesarje, 	<p>Usmeritev je deloma upoštevana. Predlagane usmeritve se nanašajo bolj na vsebine, ki so vključene v prednostno os 4, prednostno naložbo »Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi«. Določene usmeritve so tu vključeni že na ravni ukrepov OP-EKP.</p>

<p>parkirišča P+R), - gradnja infrastrukture mora podpirati uporabo novih tehnologij v urbanih prometnih sistemih (vozila na plin, električna vozila). Upoštevanje usmeritve v OP-EKP: Usmeritve smiselno vključiti v poglavje Vodilna načela za izbor projektov, sicer pa se usmeritve upoštevajo v sklopu Nacionalnega programa za razvoj prometne infrastrukture.</p>	
<p>V primeru, da se prometna infrastruktura načrtuje na območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno območje, območje Natura 2000 ipd.), je treba posebno pozornost nameniti preprečevanju vplivov na kakovost vode in vodni režim. V Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/2004) so vključene usmeritve za ohranjanje naravnih kakovosti krajine. Z vidika umeščanja prometnic sta pomembni predvsem naslednji usmeritvi, ki ju je treba upoštevati tudi pri ukrepih OP-EKP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) se biotsko raznovrstnost, predvsem habitate rastlinskih in živalskih vrst, ki so posebnega pomena za Evropsko skupnost, ohranja z rabo prostora, ki omogoča vzpostavitev ali vzdrževanje ugodnega stanja teh vrst. • Na območjih z naravnimi kakovostmi je treba preudarno načrtovati posege ter zagotoviti nemoteno odvijanje naravnih procesov in preprečiti fragmentacijo naravnih ekosistemov ter izgubo vitalnih delov naravovarstveno pomembnih habitatov. Spreminjanju obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov se je treba načelno izogibati. Kadar pa to ni mogoče, je treba zagotoviti ustrezne nadomestne površine. Prostoživečim živalim je treba zagotoviti optimalno in nemoteno prehajanje preko trajnih antropogeno pogojenih ovir v prostoru. <p>Upošteva naj se še naslednje dodatne usmeritve in omilitvene ukrepe:</p> <p>Prednostno naj se rekonstruira ali nadgrajuje že obstoječe povezave. Trase novih cestnih in železniških povezav naj se prednostno umešča izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območij.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« v okviru vseh prednostnih naložb prednostne osi 7.</p>
<p>Ohranja naj se mreža habitatov in povezave med njimi, v primeru motenih povezav pa naj se v ta namen na selitvenih poteh gradi zelene mostove, podhode, ograje za prečkanje živali, rampe za izhod živali, ki zaidejo na cesto ipd. Na odsekih, kjer poteka migracija dvoživk, naj se načrtuje ustrezne tehnične rešitve in varstvene ukrepe za neoviran prehod dvoživk na njihovih ustaljenih selitvenih poteh. Ukrep velja tako za nove povezave kot za rekonstrukcije obstoječih povezav. S temi ukrepi bi se omogočalo varno prehajanje živali preko ovir, kar bi omogočalo povezanost populacij</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« v okviru vseh prednostnih naložb prednostne osi 7.</p>

<p>ter zmanjšalo število povozov.</p> <p>Upoštevanje usmeritev in omilitvenih ukrepov v OP-EKP: Delno. V okviru vodilnih načel za izbor je poudarek na območjih Natura 2000. V vodilnih načelih bi veljalo izpostaviti še: Na odsekih, kjer poteka migracija prostoživečih živali, naj se načrtuje ustrezne tehnične rešitve in varstvene ukrepe za neoviran prehod živali na njihovih ustaljenih selitvenih poteh.</p> <p>V kolikor je v sklopu ukrepov prednostne osi 7 predvidena tudi razsvetljava prometne infrastrukture upoštevati: Sredstva se nameni zgolj za projekte, s katerimi je predvidena razsvetljava z izključno ekološkimi svetili. Ekološka svetilka je pravilno montirana svetilka, ki ima delež svetlobnega toka, ki seva nad vodoravnico, enak 0 % ter ima poudarjeni rumeni in rdeči spekter svetlobe, ter ne vsebuje UV spektra in je neprodušno zaprta, tako da se žuželke ne morejo ujeti vanjo. Priporočeno je, da ima taka svetilka možnost daljinskega nastavljanja trenutne električne moči. Med ta svetila ne sodijo bele LED svetilke.</p>	
<p>Z izgradnjo nove prometne infrastrukture se bo emisija TGP iz prometa v Sloveniji vsaj na krajši rok povečala, ker se bo z izvajanjem ukrepov iz prednostnih naložb v prometni infrastrukturi povečalo prometno delo tako v cestnem kot železniškem in ladijskem prometu.</p> <p>Zaradi omilitev vplivov na podnebne dejavnike je treba zagotoviti, da bodo naložbe iz prednostne osi 7 spremenile modaliteto tovornega prometa. Večja raba železnice bo zmanjšala pritisk na transport blaga po cestnem omrežju, kar bo omililo pričakovano nadaljnjo rast emisije TGP iz prometnega sektorja. Pričakovati je, da se bodo emisije TGP do leta 2020 ustalile predvsem zaradi zaključenih naložb v prometno infrastrukturo, po tem letu pa mora kot rezultat naložb v prometno infrastrukturo priti do stagnacije emisij TGP oziroma do njihovega zmernega zmanjševanja predvsem zaradi učinkov rabe goriv v obnovljenem voznem parku z vozili, ki bodo v povprečju imela od 10% do 15% manjšo specifično emisijo TGP.</p> <p>Upoštevanje usmeritev in omilitvenih ukrepov v OP-EKP osnutek, z dne 20. 1. 2014: Da. Iz finančnega razreza je razvidno, da bo večina sredstev v naslednji finančni perspektivi namenjena razvoju železniškega omrežja.</p> <p>Cestno in železniško infrastrukturo je treba umeščati v prostor tako, da se ohranja celovitost in lastnosti območij in enot kulturne dediščine. Pri tem je treba upoštevati Pravne režime varstva kulturne dediščine, določbe Strategije razvoja Slovenije (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije Uradni list RS št. 76/04, SPS 2014–2020 v pripravi), Strategije za varstvo kulturne dediščine.</p>	<p>Smiselno upoštevano v poglavju »Vodilna načela za izbor« v okviru vseh prednostnih naložb prednostne osi 7.</p>

<p>Cestno in železniško infrastrukturo je treba umeščati v prostor tako, da se ohranja kakovostno krajinsko sliko ter celovitost in značilnosti izjemnih krajin in krajinskih območij prepoznavnih značilnosti na nacionalni ravni. Pri tem je treba upoštevati določbe Strategije razvoja Slovenije (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije Uradni list RS št. 76/04, SPS 2014–2020 v pripravi).</p>	
<p>Predlagamo, da se v sklop vodilnih načel prednostne naložbe 4 smiselno vključi še: Prednost pri izbiri projektov imajo tisti, ki predstavljajo tudi zmanjšanje obremenitve s hrupom v urbanih središčih.</p>	<p>Ukrepi prednostne osi 7 ne bodo podpirali razvoja infrastrukture v urbanih središčih, zato ta usmeritev ni upoštevana.</p>
<p>8. Prednostna os »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«</p>	
<p>Pri načrtovanju prednostnih naložb je treba upoštevati cilje trajnostnega razvoja, ki predvsem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnavajo prednostna področja vključujočega zelenega gospodarstva, - vključujejo širše cilje trajnostnega razvoja, kot so energija, voda, prehranska varnost ter trajnostna poraba in proizvodnja, in - pripomorejo k reševanju medsektorskih vprašanj, kot so pravičnost, socialna vključenost, dostojno delo, pravna država in dobro upravljanje na lokalnem, regijskem in državnem nivoju. 	<p>Smiselno upoštevano pri večini prednostnih naložb prednostne osi 8.</p>
<p>9. Prednostna os »Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje«</p>	
<p>Pri načrtovanju prednostnih naložb za izboljšanje zaposljivosti, naložb za krepitev dostopa trajnostnih zdravstvenih in socialnih storitev splošnega interesa ter pri načrtovanju investicij v zdravstveno in socialno infrastrukturo je treba upoštevati cilje trajnostnega razvoja, ki predvsem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnavajo prednostna področja vključujočega zelenega gospodarstva, - vključujejo širše cilje trajnostnega razvoja, kot so energija, voda, prehranska varnost ter trajnostna poraba in proizvodnja, in - pripomorejo k reševanju medsektorskih vprašanj, kot so pravičnost, socialna vključenost, dostojno delo, pravna država in dobro upravljanje na lokalnem, regijskem in državnem nivoju. <p>Upoštevanje usmeritve v OP-EKP: Usmeritve se smiselno vključiti v poglavje Vodilna načela za izbor projektov.</p>	<p>Smiselno upoštevano pri večini prednostnih naložb prednostne osi 9.</p>
<p>10. Prednostna os »Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost«</p>	

Poročilo o usklajenosti Okoljskega poročila in Dodatka za varovana območja z vsebinami Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020

<p>Pri načrtovanju prednostnih naložb 1 in 3 je treba upoštevati cilje trajnostnega razvoja, ki predvsem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnavajo prednostna področja vključujočega zelenega gospodarstva, - vključujejo širše cilje trajnostnega razvoja, kot so energija, voda, prehranska varnost ter trajnostna poraba in proizvodnja, in - pripomorejo k reševanju medsektorskih vprašanj, kot so pravičnost, socialna vključenost, dostojno delo, pravna država in dobro upravljanje na lokalnem, regijskem in državnem nivoju.	<p>Usmeritve ni bilo mogoče upoštevati zaradi osredotočanja na drugo problematiko.</p>
---	--